

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Агенција за регулирање на пазарот на железничките услуги на
Република Македонија

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА И РАЗВОЈ
НА
АГЕНЦИЈАТА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ПАЗАРОТ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИТЕ УСЛУГИ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2010 ГОДИНА

(пречистен текст)

Број 01 – 97/2
12.03.2010 година
Скопје

Врз основа на член 14 став 2 од Законот за Агенцијата за регулирање на пазарот на железничките услуги (“Службен весник на РМ бр.7/2008”), Управниот одбор на Агенцијата, на седницата одржана на ден 12.03.2010 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА И РАЗВОЈ **на Агенцијата за регулирање на пазарот на железничките услуги на** **Република Македонија за 2010 година**

Во согласност со надлежностите и овластувањата утврдени со Законот за Агенцијата за регулирање на пазарот на железничките услуги, работењето на Агенцијата, во текот на 2010 година ќе биде засновано врз следниве принципи:

- законитост;
- стручност;
- професионалност;
- транспарентност и
- одговорност во работењето.

I. АКТИВНОСТИ НА АГЕНЦИЈАТА

Агенцијата во текот на 2010 година, преку својата Програма за работа и развој ќе ги реализира следниве активности:

1. Решавање по жалби на железничкиот превозник по актите донесени од управителот на инфраструктурата

- донесување решенија по жалби на железничкиот превозник по актите донесени од управителот на инфраструктурата.
- Агенцијата во текот на своето работење во 2010 година особено внимание ќе посвети на создавање на база на податоци за учесниците на пазарот на железничките услуги по однос на:
 - Објавата на мрежа;
 - критериумите содржани во Објавата на мрежа;
 - процесот за распределба на инфраструктурните капацитети и постигнатите резултати;
 - критериумите и методологијата за одредување на пристап за користење на железничката инфраструктура;
 - висината и структурата на надоместокот за пристап до инфраструктурата;
 - одлуката за одобрување на пристап на железнички превозник на железничката инфраструктура
 - други случаи со кои се осигурува пристап и користење на железничката инфраструктура

2. Надзор над квалитетот на давањето на железничките услуги од страна на железничкиот превозник и управителот на инфраструктура

- **Надзор над квалитетот на давањето на железничките услуги од страна на железничкиот превозник, од сите аспекти, а особено во поглед на:**
 - а. квалитетот на превозот на стока;
 - брзина на сообраќање на возовите и транспорт на товарите;
 - доцнење на возовите во теретниот сообраќај, обем и причини;
 - б. квалитетот на превозот на патници;
 - доцнење на возовите во патничкиот сообраќај, обем и причини итн
 - услуги кој патникот ги добива пред за време и по завршување на патувањето (станица-воз-станица).

- **Надзорот на квалитетот на давање на железничките услуги од страна на управителот на инфраструктура од сите аспекти, а особено од аспект на:**
 - а. Соработка при распределба на инфраструктурни капацитети;
 - б. Почитувањето на возниот ред;
 - в. Навремено информирање за слободните капацитети до сите баратели и
 - г. План и анализа на капацитети.

За реализација на овие планови, планирани се следните активности:

3. Оперативни Активности на Агенцијата во 2010 година

- Агенцијата во рамките на законските овластувања ќе обезбеди наплатата на надоместокот за пристап до инфраструктурата кој е утврден од управителот на инфраструктурата да биде транспарентна, недискриминаторска и во согласност со законот и законите.

- Агенцијата ќе работи на изготвување на правилници со кои ќе се дефинираат односите помеѓу Агенцијата како регулаторно тело и давателот на услугите т.е управителот на инфраструктурата и корисниците на овие услуги т.е транспортните компании. Видот и содржината на овие правилници ќе бидат усогласени со новиот Закон за Агенцијата, кој е во подготовка.

- Агенцијата во рамките на своите активности ќе изработува анализи, елаборати, студии и мислења од областа на железниците.

- Агенцијата ќе го набљудува, односно анализира пазарот на железнички услуги во насока на обезбедување на услови за либерализација на истиот, заштита на конкуренцијата и унапредување на конкуренцијата меѓу различните видови на транспорт;

- Агенцијата во текот на 2010 година заради подигање на капацитетите на вработените ги предвидува следниве обуки:
 1. Механизми и критериуми за финансирање на проекти во железничката инфраструктура како одговор на барањата за дефинирање на квалитативни показатели во насока на потпишување на повеќегодишни договори помеѓу Владата на Република Македонија и железничката инфраструктурна компанија.
 2. Развој на моделите за пресметување на таксата за пристап кон железничката инфраструктура во функција на склучување на повеќегодишни договори на Владата на Република Македонија со Македонски железници АД Транспорт.
 3. Анализа на предусловите за квалитетна, модерна и интероперабилна инфраструктура и нејзино финансирање во иднина.
 4. Развој на моделите за дефинирање на квалитативните показатели за дефинирање на надоместокот за Јавна патничка услуга.
 5. Изготвување на стратемиски план во кој ќе бидат опфатени потребите и барањата на корисниците на услуги во железничкиот превоз со цел да се дефинираат и подобрат квалитативните показатели кој ги овозможуваат железничкиот превозник и управителот на инфраструктура.

Проектите под реден број 1, 2 и 4 предвидено е да се реализираат преку TAIEХ програмата

4. Изготвување на мислења и предлози во однос на:

- Превземање на активности за унапредување на правата на патниците во железничкиот сообраќај;
- Неправично и дискриминаторско однесување на управителот на инфраструктурата и секој превозник или барател за капацитет и доделување на траса, инфраструктура и услугите за наплата;
- Неправично и дискриминаторско користење и толкување на Објавата на мрежа и рамковните договори;
- Наплата на надоместок во случај на заситена инфраструктура, ако планот за капацитети не може да се исполни или понудените планови се неекономични и финансиски неисплатливи;
- Пристапот и користењето на приватни колосеци, патнички и товарни терминали и други железнички линии и инсталации за кои се потребни договори меѓу еден или повеќе превозници и управител на инфраструктура
- Други прашања по барање на релевантни институции од областа на железниците.

5. Операционализација на Агенцијата

- Агенцијата ќе оформи регистар на акти и прописи од делокругот на нејзината работа, како и регистар на постоечките директиви на ЕУ од областа на железниците.
- Согласно сегашната состојба, во Агенцијата работи тим од 4 стручни кадри (директор и тројца стручни соработници). Овој број на вработени е недоволен за реализација на предвидените задачи од Програмата за работа за 2010 година, поради што во текот на 2010 година во согласност со Годишната програма за работа и развој на Агенцијата е предвидено бројот на вработени да се зголеми за уште едно ново вработувања или вкупно 5 вработени. Доколку обемот на работа, потребите и финансиските услови дозволуваат, Агенцијата во согласност со предвидените законски прописи ќе ја преиспита потребата од дополнителни вработувања.
- Заради обезбедување услови за работа и функционирање на Агенцијата, со одлука на Владата на РМ бр.19-1991/1 од 19.05.2009 година, доделено и е право на користење на деловен простор, кој е во фаза на санирање, заради што Агенцијата презема соодветни активности. Со оглед дека Агенцијата нема никаков почетен имот неопходно е опремување на деловните простори со соодветна опрема и инвентар. Се предвидува овие активности да завршат до март 2010 година.

6. Соработка со национални државни органи и регулаторни тела

- Агенцијата активно ќе соработува со државните органи во Република Македонија, пред се со Министерството за транспорт и врски, што е од особена важност од причина што активностите на Агенцијата кои се предвидени со директивите на ЕУ, се во корелација со активностите што ги извршува Министерството за транспорт и врски. Од тие причини Агенцијата ќе продолжи со редовни контакти со Министерството за транспорт и врски, заради координирање на активностите и обезбедување на континуитет во работата и по донесување на измените на Законот за Агенцијата.
- Агенцијата, исто така ќе остварува и соработка со останатите регулаторни тела во Република Македонија, заради размена на искуства, особено во поглед на операционализацијата и практикувањето на регулаторната улога.

7. Соработка со меѓународни органи и организации, како и со странски регулаторни тела од областа на железниците

- Агенцијата веќе воспостави комуникација со Европската регулаторна агенција за железници (ЕРА), како и контакти со регулаторни агенции на Бугарија и Хрватска. Заради запознавање со политиките, искуствата, практиките и проблемите на агенциите од областа на железниците, кои веќе функционираат во согласност со директивите на ЕУ на либерализираниот европски пазар на железнички услуги планирано е во текот 2010 година да се остварат контакти и соработка и со други регулаторни тела.
- Покрај контактите, по електронски пат со агенциите од регионот и Европската Унија, Агенцијата планира да оствари и неколку директни контакти и соработка со

регулаторни агенции, како најдобра пракса за стекнување на искуства, за што се предвидени контакти и комуникација со регионални железнички агенции, како и директни контакти со агенции од Европската Унија во зависност од финансиските можности.

- Паралелно со билатералните контакти, Агенцијата има обврска да учествува во регионалните проекти кои ја третираат регулаторната улога на агенциите во сферата на железничкиот превоз, како и да учествува во активности на европско ниво.
- Во рамките на активностите на Агенцијата не се прецизирани активностите кои ќе произлезат од комуникацијата со CER (Заедницата на европските железници), ERA (Европската регулаторна агенција) и други асоцијации и здруженија или други проекти кои се активни и во текот на 2010 година, во регулаторната област. Поради тоа можно е предвидената програма да претрпи измени во овој поглед, доколку се јави потреба за усогласување на активностите кои ќе произлезат од оваа соработка.
- Во Агенцијата ќе се обработуваат и содржини кои ќе бидат иницирани по контактите со Европската железничка агенција и агенциите на одделните држави кои веќе ја практикуваат улогата на регулаторно тело.

II. ПРЕДВИДЕНИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА АКТИВНОСТИТЕ НА АГЕНЦИЈАТА

Во однос на предвидените средства за реализација на активностите на Агенцијата за 2010 година, планирани се приходи од Буџетот на Република Македонија во износ од 4.000.000,00 денари и од сопствени извори 8.250.000,00 денари.

Сопствениите извори на приходи произлегуваат од годишниот надоместокот што Агенцијата согласно прадлог Законот за железници член 107 став 3, ќе го наплаќа како процент од наплатата на надоместокот за пристап кој инфраструктурната компанија ќе го наплаќа од транспортните компании во износ од 1,5%. Наплатата според податоците од 2009 година изнесува 550.000.000,00 денари од кои 1,5% т.е. 8.250.000,00 денари ќе биде приход на Агенцијата.

III. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Оваа програма влегува во сила следниот ден од денот на објавувањето на огласната табла на Агенцијата, по добивањето согласност од Собранието на Република Македонија.

* * *

ЗАБЕЛЕШКА:

Програмата за работа и развој на Агенцијата може да претрпи измена во зависност од очекуваните измени на постоечката законска регулатива т.е. Законот за железници, која е во собраниска постапка, а со цел доусогласување со директивите на ЕУ.

Со измените во законската регулатива дефинирано е финансирањето на Агенцијата. За функционирање на Агенцијата до донесување на новиот Закон во рамките на буџетот на Министерството за транспорт и врски предвидени се четири милиони денари.

Бр. 01 – 97/2
12.03.2010 година
Скопје

Претседател на
Управен одбор

Силвана Мојсовска

Прилог: Табела на динамиката на работните активности на Агенцијата за регулирање на пазарот на железничките услуги за 2010 година